

¡Ací no paga ni Déu!

Dario Fo

Traducció, introducció i notes /
Empar Claramunt i Josep Ballester

TEATRE
bromera

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA (a)

Entra ANTÒNIA, seguida per MARGA. Vénen carregades amb unes bosses plenes de menjar que deixen damunt la taula.

ANTÒNIA. ¡Ai Margarida, filla, gràcies per ajudar-me!

MARGA. A mi, m'agradaria saber d'on has tret els diners per a comprar tant de menjar. Ahir et queixaves que no et quedava ni un duro.

ANTÒNIA. Ja t'ho he dit. M'ha tocat tot en el «carro-cupó». I en el detergent m'he trobat una moneda d'or.

MARGA. ¿Sí, sí? ¿Una moneda d'or...?

ANTÒNIA. ¿No t'ho creus?

MARGA. No, me'n vaig. Adéu.

ANTÒNIA. Ai, no. Espera, que et contaré la veritat. Tanca la porta, ¡tanca!

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA (b)

MARGA. (*Tanca.*) ¡Vinga, conta-m'ho!

ANTÒNIA. Mira, resulta que he anat al supermercat i me l'he trobat ple de dones que protestaven per l'augment dels preus. I el director, per calmar-les: «que jo no puc fer res; és la direcció qui estableix els preus i ha decidit apujar-los...». «¿Amb el permís de qui?», li preguntaven. «Amb el permís de ningú. Perquè és legal: lliure comerç, lliure competència». «¿Lliure competència? ¿Amb qui? ¿Amb nosaltres? ¿I haurem d'aguantar-nos sempre? La bossa o la vida, ¿no?» «¡Bandiders! ¡Desvergonyits!», vaig cridar jo i, de seguida, em vaig amagar.

MARGA. Ben fet.

ANTÒNIA. En això, una dona va i diu: «¡Ja n'hi ha prou! Des d'ara, els preus els fixarem nosaltres: pagarem el mateix preu que l'any passat. I si algú es posa farruc, comprarem debades. ¿Està clar? ¡No cal parlar-ne més!» Si hagueres vist el director... Es va fer blanc com la neu. «¡Esteu boges! ¡Cridaré la policia!» I se'n va anar com una fletxa, cap a la caixa, a telefonar... Però el telèfon no funcionava; algú havia tallat el fil. «¡Per favor, per favor! Facen el favor de deixar-me passar, he d'anar al meu despatx». Però no podia passar perquè totes les dones l'havíem rodejat. I, clar, començà a empentar la gent i una dona va fer el paperot: que li havia fet mal i es va deixar caure a terra, tan llarga com era.

MARGA. ¡Quin numeret!

ANTÒNIA. ¡Quina artistassa! «¡Covard!», va cridar una xica que em passava dos pams, mentre l'apuntava amb el dit, com si fóra una metralleta. «¡Covard!

Has agredit aquesta pobra dona, que podria estar embarassada. Si arriba a perdre el xiquet, sabràs qui som nosaltres. Et tancarem a la presó. ¡Assassí!» I, després, començarem totes juntes: «¡In-fan-ti-ci-da, in-fan-ti-ci-da!»

MARGA. ¿I com va acabat tot?

ANTÒNIA. Per fi, el director, mort de por, ens deixà pagar com volguérem. La veritat és que alguna se'n va passar una miqueta i s'emportà coses de fiat sense deixar el nom. «¡Que no, que no em fie de vosté, que no li dic on visc, que vosté és capaç de denunciar-me! Confie en els clients, senyor director. La confiança és l'ànima del comerç. ¿No ho diuen vostés sempre? ¡Hala, adéu, i que li faça bon profit la confiança!». «¡Que ve la poli!», va cridar algú. No era veritat, però eixírem totes corrents: les unes tirant les bosses per terra, les altres plorant... «¡Calma, calma!», començaren a cridar uns obrers que venien d'una fàbrica. «¿Què és això de tenir tanta por de la policia? Esteu en el vostre dret de pagar un preu just. Açò és com una vaga, però millor, perquè en les vagues sempre perdem el jornal i ací l'únic que perd és el patró... Encara més: no hauríeu de pagar res. Per tots els diners que ens han furtat en tots els anys que comprem ací». En sentir aquells homes, jo m'ho vaig pensar millor i vaig tornar a comprar-ho tot. «¡No podem pagar, no pagarem!», i vaig cridar: «Xiquetes, ¡que pague qui puga!» i, de seguida, una altra: «¡Ací no paga ni Déu!» i, després, totes juntes: «¡No paguem, no paguem!». Allò era la revolució... En això, arribà la policia de veritat, però ningú no va fugir corrents. Ens tremolaven les cames, però ens quedàrem quietes, i quan ens van veure tan ben plantades, amb cara d'honrades, amb les bosses plenes i armant gresca, els policies no entenien res. «Per fi, heu arribat. Entreu i emporteu-vos-en aquests especuladors», va cridar algú,

mentre anàvem cap a l'autobús, protegides per un cordó que havien format els obrers.

MARGA. ¡Quina meravella!

ANTÒNIA. ¡Ja ho crec que sí! Ha sigut molt bonic, perquè estàvem tots junts, dones i homes, fent una cosa justa i molt valenta contra els patrons. ¡Quin toc que els hem pegat! Imagina que, en alguns supermercats, ja han abaixat els preus.

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA (c)

MARGA. Heu fet molt bé, però ¿què penses contar al teu home? ¿La història del carro-cupó?

ANTÒNIA. No se la creurà, ¿veritat?

MARGA. Crec que no.

ANTÒNIA. Sí, és una miqueta forta. ¡Ai, no sé! Com és un home tan legalista. ¡Quin numeret em muntaria! I, per acabar-ho d'adobar, avui m'he gastat els pocs diners que em quedaven i demà no podré pagar ni el gas ni la llum. Del lloguer de la casa, ja ni me'n preocupe... ¡En dec quatre mesos!

MARGA. Jo ja fa cinc mesos que no el pague i, damunt, encara no he anat a comprar, com tu...

ANTÒNIA. ¿Saps què et dic? Que tot açò s'ha d'acabar. I tu, fes-me el favor d'emportar-te una miqueta de menjar.

MARGA. No, gràcies, no en vull. I, a més, ja t'he dit que no tinc diners.

ANTÒNIA. Vinga, no sigues poca-solta. ¡Si és regalat! Va, emporta-te'n.

MARGA. ¿I què li conte, a Lluís?: «És menjar mig furtat, ¿saps?» ¡Em mata!

ANTÒNIA. El meu no em mata perquè ho prohibeix la llei, però ja estic farta de les seues històries: que si el bon nom de la família per terra, que si «abans morir-se de fam, que anar contra la llei. Jo ho he pagat sempre tot... Pobrets però honradets... Vull portar la cara ben alta». I vinga de martiritzar-me.

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA (d)

ANTÒNIA. Però, ¿què és açò?: «Carn preparada per a gossos i gats». ¡Fixa-t'hi! (*Li'n passa una llanda.*)

MARGA. (*Llig.*) «Aliment complet, equilibrat i natural per a gossos exigents»... ¿Per què l'has agafat?

ANTÒNIA. No ho sé. Segur que, amb el cacau que hi havia, he agafat la primera cosa que m'ha caigut a les mans. ¡Ai, mira açò!: «Gra selecte per a canaris». Encara com no ho he pagat, perquè si no, m'entrava un mal... ¿I açò?: «Caps de conill congelats».

MARGA. ¿Què dius?

ANTÒNIA. Mira, ací ho diu: «Deu caps, per a completar l'alimentació dels seus cadells». Dues-centes pessetes.

MARGA. ¿No voldràs que m'emporte això?

ANTÒNIA. No, si, a mi, els caps de conill m'encanten; són una cosa molt delicada. És que tu no ho entens. Vinga, emporta't açò que és més corrent: oli, arròs... Com el teu home treballa de nit, et sobra temps d'amagar-ho tot.

MARGA. ¿I si a la policia, li pega per buscar casa per casa?

ANTÒNIA. No digues barbaritats, Marga. Si hi era tot el barri comprant... Ací, com a mínim, hi ha mil famílies. Si es posen a buscar per totes les cases, arribarà Nadal i encara estaran buscant. (*Mira per la finestra.*) ¡Refotre! El meu home... Vinga, agafa tot açò, amaga-t'ho i vés-te'n. No, no m'ajudes, ja m'apanyaré jo. Tu espavila't i amaga't tot això. (*MARGARIDA amaga ràpidament els paquets entre els plecs de l'abric, mentre ANTÒNIA guarda les altres coses sota el llit. Només deixa a la vista el menjar per als animals.*) ¡Vés-te'n, vés-te'n! (*Entra JOAN, que es creua amb MARGARIDA a la porta.*)

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA (e)

MARGA. Hola, Joan.

JOAN. ¡Hola, Marga! ¿Com va això?

MARGA. Bé, gràcies. Adéu, Antònia, ja ens veurem.

ANTÒNIA. Sí, sí. Records al Lluís. *(JOAN, perplex, observa com se'n va MARGA. ANTÒNIA agafa la bossa del menjar dels canaris i la deixa a l'aparador.)*

ACTE PRIMER

ESCENA SEGONA (a)

ANTÒNIA. Però, Joan, ¿què hi fas, plantat com un estaquiro? Ja era hora que tornares. ¿Es pot saber on estaves? (*Para taula per sopar.*)

JOAN. ¿Què li passa, a Marga?

ANTÒNIA. ¿Què li passa, de què?

JOAN. La trobe molt inflada per davant... Té una panxa enorme.

ANTÒNIA. ¿I què? ¿És la primera volta que veus una dona casada amb panxa?

JOAN. ¿Vols dir que està embarassada?

ANTÒNIA. ¿I què vols que li passe? Si una ho fa...

JOAN. Però, ¿quant de temps fa? La vaig veure diumenge passat i no em va paréixer...

ANTÒNIA. ¿Què saps tu de dones? Al cap i a la fi, ja ha passat una setmana i, aquestes coses, ja se sap.

JOAN. Escolta, que jo no estic fava. I, a més, el seu home no m'ha dit res.

ANTÒNIA. Algunes coses no abelleix contar-les a la gent.

JOAN. ¿Què dius? ¿No li abelleix dir que la seua dona està embarassada? ¿És que, ara, tenir un fill és una vergonya?

ANTÒNIA. ¿Com t'ho ha de contar, si és possible que encara no ho sàpia?

JOAN. ¿Com que encara no ho sap?

ANTÒNIA. Com t'ho dic. Està clar que ella no li ho ha volgut dir.

JOAN. ¿Per què?

ANTÒNIA. Lluís sempre diu que encara és prompte, que amb això de la crisi, si es queda embarassada la despatxaran del treball... Per això li feia prendre la píndola.

JOAN. I si li feia prendre la píndola, ¿com és que s'ha quedat embarassada?

ANTÒNIA. És possible que no li haja fet efecte. A voltes passa.

JOAN. I si passa, ¿per què li ho amaga, a l'home? ¿Ella quina culpa té?

ANTÒNIA. Segurament la píndola no li ha fet efecte perquè no se la prenia. I si una dona no es pren la píndola, és ben fàcil que no li faça efecte.

JOAN. Però, ¿què dius?

ANTÒNIA. Ai, Marga és molt catòlica, ¿saps? I com el papa ha dit que prendre la píndola és pecat mortal...

JOAN. ¿No estàs bé del cap? La píndola no li fa efecte perquè no se la pren; el papa, pel mig; ella, amb una panxa de nou mesos, i l'home, en la figuera.

ANTÒNIA. ¿Com ho havia de descobrir si ella s'embenava? No volia dir-t'ho, però ja t'ho he dit.

JOAN. Però, ¿com que ella s'embenava?

ANTÒNIA. Sí. S'ajustava ben fort, amb moltes benes, per no cridar l'atenció. I, precisament avui, li he dit: «Tu estàs boja, Marga. ¿És que vols perdre el xiquet? L'asfixiaràs. Desembena't de seguida. ¿Quina importància té el treball? El xiquet és el xiquet». ¿He fet bé?

JOAN. Molt bé. Sí, molt bé, Antònia.

ANTÒNIA. De manera que ella s'ha desembenat i, ¡hala!, la panxa a l'aire. I jo que li he dit: «Mira, Marga, si el teu home es posa molt pesat, dis-li que vinga a casa, que el meu Joan li dirà quatre veritats ben dites». ¿He fet bé?

JOAN. Clar que sí.

ANTÒNIA. ¿De veritat?

JOAN. Que sí, Antònia. Que sí, dona.

ANTÒNIA. ¡Ai, fill! ¿Et passa alguna cosa amb mi? ¿Què t'he fet jo?

JOAN. No em passa res amb tu. És per la fàbrica.

ANTÒNIA. ¿Què ha passat?

ACTE PRIMER

ESCENA SEGONA (b)

JOAN. Que al migdia, quan hem baixat a dinar, quatre o cinc provocadors han començat a armar gresca amb el menjar... Que si era una merda, que si era una porqueria...

ANTÒNIA. I segur que estava boníssim, ¿veritat?

JOAN. Clar que no. ¡Feia fàstic! Però no calia que es posaren tots d'aquella forma.

ANTÒNIA. ¿Com que tots?, si has dit que n'eren quatre o cinc...

JOAN. Al principi..., però després n'han vingut uns altres, han dinat i se n'han anat sense pagar.

ANTÒNIA. ¿Els també...?

JOAN. ¡Com que ells també?

ANTÒNIA. Vull dir que no eren només aquells quatre o cinc, que els altres també...

JOAN. Sí. Inclús els del comitè d'empresa, que haurien de donar exemple i no unir-se als extremistes...

ANTÒNIA. ¡Només caldria...!

JOAN. I encara hi ha més... Resulta que, quan tornava cap a casa, he passat per un supermercat i he vist que eixien un fum de dones, carregades amb bosses i cridant. ¡Se n'havien emportat les coses sense pagar el preu que pertocava! ¿Què et pareix?

ANTÒNIA. ¡Quina barbaritat! ¿Elles també?

JOAN. ¡Com que elles també?

ANTÒNIA. Vull dir que han fet com els extremistes de la fàbrica.

JOAN. Sí. Elles també. I diuen que han arribat a maltractar l'encarregat.

ANTÒNIA. ¿Quin encarregat? ¿El del súper o el del menjador?

JOAN. Els dos.

ANTÒNIA. ¡Quin horror! No m'ho puc creure.

JOAN. Ni jo. Això és fer el joc als patrons. Clar: després ens acusen de furtar i ens diuen lladres.

ANTÒNIA. Però, això, ¿què té a veure amb els obrers? Eren les dones, les que se'n emportaven el menjar, ¿no?

JOAN. Sí, però després, a casa, els seus homes fan com si res i segur que alguns encara els diran que han fet molt bé, en comptes de tirar-los els pots al cap i perseguir-les a bossades per tota la casa. Perquè, t'avis, si arribe a sospitar que has furtat alguna cosa del supermercat, o que simplement que has pagat menys, encara que només siga una llanda d'anxoves, jo, jo...

ANTÒNIA. Tu me la fas engolir, amb claueta i tot. Ja ho sé.

JOAN. Pitjor encara: me'n vaig de casa. Faig la maleta i no em tornes a veure. No. Millor: primer, et mate i, després, demane el divorci.

ANTÒNIA. ¡Ah! Per això vols la democràcia, ¿no? Pel divorci. Per mi, ja te'n pots anar, i sense divorci. Però, ¿com pots pensar que jo...? Mira, jo, abans de dur a casa menjar sense pagar el preu estipulat per la llei... ¡et deixi morir de fam! ¿Està clar?

JOAN. Molt bé. Això vull jo.